EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 16.7.2012
SWD(2012) 193 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

NEUVOSTON PÄÄTÖKSEEN

merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin

{COM(2012) 362 final}
{SWD(2012) 194 final}

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

NEUVOSTON PÄÄTÖKSEEN

merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin

1. ONGELMAN MÄÄRITTELY

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) neljännellä osalla merentakaiset maat ja alueet (MMA) assosioidaan Euroopan unioniin (EU). SEUT-sopimuksen 198 artiklan mukaan EU–MMA-assosiaation tavoitteena on edistää MMA:iden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja vahvistaa läheiset taloudelliset suhteet niiden ja koko EU:n välille. Lisäksi korostetaan sitä, että assosiaation tarkoituksena on ensisijaisesti edistää MMA:iden väestön etuja ja vaurautta, jotta ne voivat saavuttaa sen taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen, johon ne pyrkivät.

EU:n neuvosto on vuodesta 1958 vahvistanut tätä assosiaatiota koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja menettelyt toisiaan seuranneilla päätöksillä merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta, jäljempänä ’MMA-assosiaatiopäätös’. Nykyisen MMA-assosiaatiopäätöksen[1] voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2013. Sen SEUT-sopimuksen asettamissa rajoissa tapahtuva tarkistus on aloitettu, ja sen pitäisi johtaa ehdotukseen uudeksi MMA-assosiaatiopäätökseksi, jonka on määrä tulla voimaan 1. tammikuuta 2014. Kyseinen lainsäädäntöehdotus perustuu tämän vaikutusten arvioinnin puitteissa tehtävään kokonaisvaltaiseen arvioon, ja sen laatimiseen ovat osallistuneet Euroopan komissio, MMA:t, ne jäsenvaltiot, joihin MMA:t ovat sidoksissa, ja muut sidosryhmät. EU:n suhteista MMA:ihin 22. joulukuuta 2009 annettujen neuvoston päätelmien 17801/2009 mukaisesti lainsäädäntöehdotuksen tavoitteena pitäisi olla assosiaation uudistaminen ja sen puitteissa tehtävän yhteistyön keskittäminen painopisteisiin, jotka kaikkien osapuolten mielestä edustavat yhteistä etua.

SEUT-sopimuksen 203 artiklan mukaan lainsäädäntöehdotuksessa säädetään EU:n ja kaikkien MMA:iden assosiaatiota koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja menettelyt yksittäisten MMA:iden vauraustasoon tai muihin ominaispiirteisiin katsomatta. Siinä vahvistetaan oikeudellinen kehys ja määritellään yleinen kehys EU–MMA-assosiaatiolle, EU:n ja MMA:iden mahdolliset yhteistyöalat, kauppajärjestelmä, jota sovelletaan MMA:iden ja EU:n väliseen kauppaan ja kaupan alan yhteistyöhön, sekä eri rahoitusvälineet, joista MMA:ille voidaan myöntää rahoitusta (11. Euroopan kehitysrahasto (EKR) ja horisontaaliset ohjelmat). Tätä yhtenäistä kehystä tarkennetaan EU:n rahoitusavun osalta ohjelmointivaiheessa kunkin edunsaaja-MMA:n kanssa, jotta voidaan nimetä ne yhteistyöalat, joilla EU:n apu olisi

[1] Neuvoston päätös 2001/822/EY, tehty 27 päivänä marraskuuta 2001, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan yhteisöön (EYVL L 314, 30.11.2001, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2007/249/EY (EUVL L 109, 26.4.2007, s. 33).

assosiaation tavoitteiden kannalta kaikkein tuloksellisinta. Siinä yhteydessä otetaan huomioon asianomaisen MMA:n taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristöön liittyvät realiteetit ja tarpeet.

Ehdotus neuvoston päätökseksi on osa Euroopan komission vuoden 2012 työohjelmaa.

MMA:iden alueelliset ja kansainväliset toimintaympäristöt ovat muuttuneet huomattavasti sen jälkeen, kun nyt voimassa oleva MMA-assosiaatiopäätös tehtiin vuonna 2001. Euroopan tasolla ja kansainvälisesti on ilmaantunut uusia poliittisia painopisteitä (esim. ympäristö, ilmastonmuutos ja luonnonvarojen kestävä hoito), ja maailmankaupassa on tapahtunut muutoksia. Euroopan komissio on ehdottanut kolmeen painopisteeseen keskittyvää strategiaa[2]: älykäs kasvu, kestävä kasvu ja osallistava kasvu vastauksena talous- ja finanssikriisiin.

MMA:illa on edelleen taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia ja/tai vaikeuksia talouksiensa saamisessa kestävälle pohjalle. Niillä on myös ongelmia, jotka liittyvät niiden ympäristöjen haavoittuvuuteen sekä tarpeeseen turvata kestävän kehityksen ympäristöulottuvuus.

Joistakin yleisluonteisista kysymyksistä on julkisten kuulemisten kautta päästy yhteisymmärrykseen. Yksi tällainen on painopisteen siirtäminen köyhyyden vähentämisestä osana kehitysyhteistyötä suhteiden kehittämiseen vastavuoroisemmiksi. Tämän muutoksen johdosta assosiaatiolla voidaan paremmin reagoida realiteetteihin ja ottaa huomioon MMA:iden erityispiirteet, moninaisuus ja haavoittuvuus samoin kuin niiden merkitys biologisen monimuotoisuuden kannalta. Muutos heijastaa myös sitä tosiasiaa, että köyhyys sinänsä ei ole MMA:iden suurin ongelma.

Keskeisin haaste on MMA:iden talouksien ja yhteiskuntien kehittäminen kestävällä tavalla lisäämällä niiden kilpailukykyä, vähentämällä niiden haavoittuvuutta, tekemällä yhteistyötä alueen naapureiden kanssa ja yhdentymällä alueellisiin talouksiin ja/tai maailmantalouteen.

Edellä mainittujen ongelmien taustatekijät voidaan tiivistää seuraavasti:

1) MMA:illa on vaikeuksia selviytyä niiden fyysisistä ominaispiirteistä johtuvista heikkouksista (ne ovat saaria, pieniä ja syrjäisiä ja niiden talousvyöhykkeen koko vaihtelee).

2) MMA:t eivät onnistu vähentämään niiden maantieteellisistä ominaisuuksista johtuvaa suurta haavoittuvuutta (sijainti syklonien ja maanjäristysten esiintymisalueella, alttius ilmastonmuutoksen vaikutuksille, kuten koralliriuttojen haalistumiselle tai merenpinnan nousulle, suuri riippuvuus fossiilisten polttoaineiden tuonnista korkeilla kuljetuskustannuksilla).

3) MMA:illa on niiden pienestä koosta johtuen heikot hallinnolliset valmiudet, mikä vaikeuttaa politiikan välineiden suunnittelua ja täytäntöönpanoa ja infrastruktuurin kehittämistä.

4) MMA:t eivät onnistu kehittämään mikrotalouksiaan, joille on ominaista rakenteelliset heikkoudet, tuotannon pienuus ja yksipuolisuus sekä viennin keskittyminen muutamille aloille.[3]

---

[2] Tiedonanto *Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia*, KOM(2010) 2020 lopullinen, 3.3.2010.

[3] Yksityiskohtaisempi analyysi MMA:iden talouksien profiilista esitetään liitteessä 12.

5) MMA:t joutuvat selviytymään tullietuuksien heikkenemisestä suhteissaan EU:hun ja lisääntyneestä kilpailusta kolmansien maiden markkinoille suuntautuvassa viennissään. Tämä johtuu siitä, että niiden suurimmat kauppakumppanit (EU, Yhdysvallat ja Kanada), jotka ovat eräiden MMA:iden tärkeitä vientimarkkinoita, tekevät jatkuvasti uusia vapaakauppasopimuksia.

6) MMA:ita ei aina voida sisällyttää EU:n ja/tai niiden jäsenvaltioiden kolmansien osapuolten kanssa tekemiin aloitteisiin/sopimuksiin, joilla pyritään ajamaan Euroopassa ja kansainvälisesti kymmenen viime vuoden aikana ilmaantuneita poliittisia painopisteitä, esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Tämä heikentää MMA:iden valmiuksia liittyä maailmanlaajuisiin torjuntamekanismeihin.

2. TOISSIJAISUUSKYSYMYSTEN ANALYYSI

EU:n oikeus toimia sen ja MMA:iden suhteisiin liittyvissä asioissa perustuu ensisijaisesti SEUT-sopimuksen neljänteen osaan. EU:n ja MMA:iden assosiaation tavoitteita eli MMA:iden sosiaalista ja taloudellista kehitystä sekä läheisiä taloudellisia suhteita niiden ja koko EU:n välillä ei voida saavuttaa toteuttamalla toimia jäsenvaltioiden tasolla. MMA:ihin sovellettavan kauppajärjestelmän osalta jäsenvaltioiden toimet ovat sitä paitsi poissuljettuja, koska yhteinen kauppapolitiikka kuuluu EU:n yksinomaiseen toimivaltaan (SEUT-sopimuksen viidennen osan II osasto). SEUT-sopimuksen 206 artiklan mukaan EU:n kauppapolitiikan pitäisi edistää maailmankaupan sopusointuista kehitystä, kansainvälistä kauppaa ja ulkomaisia sijoituksia koskevien rajoitusten asteittaista poistamista sekä tulli- ja muiden esteiden purkamista. Etuuskohteluun perustuviin EU:n ja MMA:iden kauppasuhteisiin sovelletaan SEUT-sopimuksen viidennen osan II osastossa vahvistettuja EU:n kauppapolitiikan periaatteita.

Kuten SEUT-sopimuksen 203 artiklassa määrätään, EU:n neuvosto antaa säännökset MMA–EU-assosiaatiota koskevista yksityiskohtaisista säännöistä, järjestelyistä ja menettelyistä. Ne kattavat kaupan ja siihen liittyvät kysymykset, tullijärjestelyt, kansanterveyden, yleisen turvallisuuden ja järjestyksen sekä työntekijöiden vapaan liikkuvuuden MMA:issa ja jäsenvaltioissa, ja niiden odotetaan noudattavan SEUT-sopimuksessa vahvistettuja periaatteita muun muassa ympäristöä ja sukupuolten tasa-arvoa koskevien EU:n politiikkojen ja toimien määrittelystä ja täytäntöönpanosta (SEUT-sopimuksen ensimmäinen osa).

Haasteiden muuttuessa entistä monimutkaisemmiksi yhtäkään EU:n sisäisistä päätavoitteista – turvallisuus, älykäs, osallistava ja kestävä kasvu ja työpaikkojen luominen, ilmastonmuutos, energiansaanti, luonnonvarojen käytön tehokkuus (ml. biologisen monimuotoisuuden suojelu), turvallinen vesi- tai jätehuolto, terveys ja pandemiat, koulutus – ei ole mahdollista saavuttaa muusta maailmasta erillään.

EU:lla on tarvittava kriittinen massa vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, sen 27 jäsenvaltion noudattaessa yhteisiä politiikkoja ja strategioita. Yksittäisten jäsenvaltioiden toiminta voi olla rajoittunutta ja hajanaista. Kriittinen massa suo EU:lle myös paremmat mahdollisuudet käydä poliittista vuoropuhelua MMA:iden hallitusten kanssa.

EU on ulkoisen toimintansa kautta sitoutunut edistämään normejaan ja jakamaan asiantuntemustaan. MMA:ista voi hyvinkin tulla eri puolilla maailmaa sijaitsevia EU:n

strategisia etuvartioita. MMA:iden lainsäädännön ja normien kehittäminen EU:n tasolle voisi lisätä sekä MMA:iden että EU:n vaikutusvaltaa omilla alueillaan.

3. EU:N ALOITTEEN TAVOITTEET

SEUT-sopimuksen 198 ja 199 artiklan mukaisesti assosiaation yleisenä tavoitteena on

– edistää MMA:iden taloudellista ja sosiaalista kehitystä;

– vahvistaa läheiset taloudelliset suhteet MMA:iden ja koko EU:n välille;

– edistää MMA:iden väestön etuja ja vaurautta, jotta ne voivat saavuttaa sen taloudellisen, sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen, johon ne pyrkivät;

– soveltaa MMA:ihin kaupankäynnissä samaa kohtelua kuin minkä jäsenvaltiot myöntävät toisilleen;

– edistää ympäristöpolitiikan määrittelyä ja täytäntöönpanoa MMA:issa yhtenä kestävän kehityksen kolmesta pilarista (kaksi muuta ovat taloudellinen ja sosiaalinen kehitys).

Erityyppisissä kuulemisissa ja ulkopuolisissa selvityksissä on käynyt ilmi, että sidosryhmien, ulkopuolisten arvioijien ja poliittisten toimijoiden kesken vallitsee selvä yksimielisyys siitä, että assosiaation tarkoitus ja tavoitteet, sellaisina kuin ne on kirjattu SEUT-sopimuksen 198 ja 199 artiklaan, olisi puettava tavoitteiksi, jotka komissio on määritellyt tämän kehyksen kannalta keskeisiksi ja jotka neuvosto on vahvistanut[4]. Seuraavan assosiaatiokehyksen erityistavoitteena on näin ollen

– edistää EU:n arvoja ja normeja maailmanlaajuisesti;

– solmia entistä vastavuoroisempi, yhteisiin etuihin perustuva suhde EU:n ja MMA:iden välille;

– parantaa MMA:iden kilpailukykyä;

– kehittää MMA:iden selviytymiskykyä ja vähentää niiden talouteen ja ympäristöön liittyviä heikkouksia;

– edistää MMA:iden yhteistyötä kolmansien osapuolten kanssa;

– omaksua EU:n poliittisen asialistan uusimmat painopisteet;

– ottaa huomioon maailmankaupan muutokset sekä EU:n kauppasopimukset kolmansien osapuolten kanssa.

[4] KOM(2009) 623 ja neuvoston päätelmät 17801/09.

4. TOIMINTAVAIHTOEHDOT

4.1. Hylätyt vaihtoehdot

4.1.1. Ei EU:n toimia

Vaihtoehtoa ”Ei EU:n toimia” ei arvioida tässä vaikutustenarviointikertomuksessa, koska SEUT-sopimuksen neljäs osa muodostaa itsessään EU:lle velvoitteen toimia.

4.1.2. Kaksi erillistä neuvoston päätöstä: yksi kauppajärjestelmästä ja yksi kestävän kehityksen yhteistyöstä

Tämä vaihtoehto hylättiin, koska se heikentäisi mahdollisuuksia määritellä kaikkia MMA:ita koskeva kokonaisvaltainen kehys. Lisäksi se pikemminkin kasvattaisi EU:n toimielinten lainsäädännöllistä rasitusta ja heikentäisi EU–MMA-kumppanuuden näkyvyyttä.

4.2. Toimintavaihtoehto 1: Nykytilanteen säilyttäminen – Voimassa olevan MMA-assosiaatiopäätöksen uusiminen sitä millään tavalla muuttamatta

Toimintavaihtoehdossa 1 nyt voimassa olevan MMA-assosiaatiopäätöksen rakenne ja sisältö säilytettäisiin vuosien 2014–2020 ajan.

4.3. Toimintavaihtoehto 2: MMA-assosiaatiopäätöksen nykyaikaistaminen ja mukauttaminen EU:n poliittiseen toimintakehykseen

Vaihtoehto 2 nykyaikaistaisi MMA-assosiaatiopäätöstä ja mukauttaisi sen EU:n poliittiseen toimintakehykseen. Päätöksen tavoitteita ja periaatteita tarkistettaisiin ottaen huomioon EU:n neuvoston poliittiset suuntaviivat, MMA:iden ja niiden jäsenvaltioiden, joihin MMA:t ovat sidoksissa, eri tilanteissa esittämät pyynnöt sekä ulkopuolisten selvitysten tulokset.

Tässä vaihtoehdossa EU–MMA-yhteistyössä keskityttäisiin yhteistä etua edustaviin aloihin, kuten sidosryhmät ovat kehottaneet ja ulkopuolisissa selvityksissä on suositeltu. Tällaisia aloja ovat esimerkiksi ilmastonmuutos, biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen, tutkimus ja innovointi. Vaihtoehdossa olisi mahdollista ottaa huomioon kansainvälisessä politiikassa kymmenen viime vuoden aikana esiin nousseet painopisteet, jotka ovat linjassa Eurooppa 2020 -strategian kanssa. Lisäksi tässä vaihtoehdossa EU–MMA-assosiaatio tukisi EU:n etujen ja arvojen edistämistä, koska siinä MMA:t katsotaan EU:n etuvartioiksi omilla alueillaan.

Toimintavaihtoehdossa 2 MMA:iden tuotteilla olisi edelleen tulliton ja kiintiötön pääsy EU:n markkinoille. Lisäksi uusilla säännöksillä parannettaisiin etuuskohteluun oikeuttavia alkuperäsääntöjä tarkistamalla niitä edellytyksiä, joiden mukaisesti MMA:t voisivat tuoda tuotteitaan EU:n markkinoille.[5] Toimintavaihtoehdossa 2 ehdotetaan myös palvelukauppaa ja sijoittautumista koskevien järjestelyjen tarkistamista ja suosituimmuuskohtelun myöntämistä MMA:ille siinä, missä niihin toistaiseksi sovelletaan ainoastaan kolmansia maita koskevaa peruskohtelua (palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) mukaisesti).

[5] (Esim. aluevesien ulkopuolella kalastavien alusten miehistön kansalaisuutta koskevan vaatimuksen poistaminen, kokonaan tuotettuja tavaroita ja vähäistä valmistusta koskevien uusien tai selkeämpien määritelmien sisällyttäminen, todistusta MMA:n tavaroiden suorasta kuljetuksesta sen alueen ja EU:n välillä koskevien hallinnollisten vaatimusten höllentäminen, uusien kumulaatiomahdollisuuksien luominen ja hallinnollisten menettelyjen joustavoittaminen, kun alkuperäsääntöihin myönnetään poikkeuksia tapauskohtaisesti määritetyksi voimassaoloajaksi.)

Toimintavaihtoehdossa 2 ehdotetaan lisäksi uusia säännöksiä, joilla varmistettaisiin tullietuuksien asianmukainen hallinnointi ja selvennettäisiin MMA:iden, jäsenvaltioiden ja EU:n vastuut hallinnollisten virheiden ja petosten suhteen.

4.4. Toimintavaihtoehto 3: useiden kumppanuussopimusten tekeminen

Vaihtoehto 3 merkitsisi EU:n ja MMA:iden suhteiden monipuolistamista. Kaupalliseen ja taloudelliseen yhteistyöhön sovellettaisiin kahta lähestymistapaa. Jotkin MMA:t voitaisiin sisällyttää EU:n muihin kahdenvälisiin kauppajärjestelyihin, käytännössä talouskumppanuus- tai vapaakauppasopimuksiin, mikäli aiheellista ja mahdollista. Muihin MMA:ihin sovellettaisiin assosiaatiokehyksen mukaista MMA:iden kauppajärjestelmää, joka vastaa toimintavaihtoehtoja 1 tai 2. Vaikka vaihtoehto ei kattaisi kaupallista ja taloudellista yhteistyötä niiden MMA:iden kanssa, jotka olisi sisällytetty muihin kauppasopimuksiin, se voisi kattaa kaikkien MMA:iden kanssa kaikilla muilla aloilla tehtävän yhteistyön. Vaihtoehtoisesti kaikki talouskumppanuus- tai vapaakauppasopimuksen soveltamisalaan kuuluva yhteistyö MMA:iden kanssa voitaisiin toteuttaa näiden sopimusten puitteissa. Tästä seuraisi, että myös rahoitusapua myönnettäisiin assosiaatiokehyksen ulkopuolella.

5. VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

5.1. Toimintavaihtoehdon 1 arviointi

5.1.1. Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

MMA:iden pääsy EU:n markkinoille heikentyisi. Mahdolliset kauppaan liittyvät vaikutukset johtuisivat kilpailun lisääntymisestä EU:n markkinoilla MMA:iden joutuessa kilpailemaan kolmansien osapuolten kanssa, joiden tuotteilla ja palveluilla on parempi pääsy markkinoille (esim. vapaakauppasopimuksen tai monenvälisen sopimuksen nojalla). MMA:iden kilpailukyvyn heikkeneminen saattaisi heikentää myös EU:n ja MMA:iden taloudellisia siteitä. Vaihtoehdossa 1 voisi käydä myös niin, että kaupan alan säännöt eivät tarjoaisi riittävästi kannustimia, jotta ne MMA:t, joilla ei ole vahvoja taloussuhteita EU:n kanssa, aloittaisivat suhteiden vahvistamisen. Näin ollen ei ole todennäköistä, että toimintavaihtoehdon 1 mukaiset kaupan alan säännöt edistäisivät MMA:iden talouksien monipuolistumista. MMA:iden alueellinen yhdentyminen heikentyisi, koska alkuperäsäännöt eivät tarjoaisi MMA:ille lisämahdollisuuksia hankkia tuotantopanoksia naapureiltaan ja näin ollen lisätä kaupankäyntiä niiden kanssa.

5.1.2. Ympäristövaikutukset

Nykytilanteen säilyttäminen ei kasvattaisi EU–MMA-assosiaation myönteistä vaikutusta MMA:iden ympäristöön. Edistyminen ympäristö- ja ilmastonmuutoskysymyksissä vaikeutuu, jos niitä ei tunnusteta EU:n ja MMA:iden yhteisen edun mukaisiksi aloiksi ja vain muutamat MMA:t päättävät tehdä alan yhteistyötä EU:n kanssa.

Toimintavaihtoehdossa 1 EU ei voisi myöskään edistää poliittista asialistaansa ja kansainvälisiä sitoumuksiaan biologisen monimuotoisuuden, vihreän energian,

ilmastonmuutoksen ja katastrofiriskin vähentämisen osalta[6] eivätkä MMA:t auttaisi niitä koskevien EU:n arvojen ja normien levittämisessä alueensa ulkopuolella.

5.1.3. Hallinnolliset vaikutukset

Tämä vaihtoehto ei vaikuttaisi EU:n eikä MMA:iden hallinnolliseen rasitukseen. Ohjelmointijakso ja oikeudellinen kehys pysyisivät samoina. Tässä vaihtoehdossa olisi vaikea vastata myönteisesti ulkopuolisten arvioijien esittämiin pyyntöihin/suosituksiin, jotka koskevat yhteistyön edistämistä MMA:iden ja niiden naapurimaiden välillä muun muassa koordinoimalla MMA:ille, Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren (AKT) valtioille ja EU:n syrjäisimmille alueille tarjolla olevia rahoitusvälineitä (Euroopan aluekehitysrahasto) paremmin. Vaihtoehto 1 ei myöskään mahdollistaisi EU:n rahoitusavun ohjelmointia koskevien sääntöjen ja menettelyjen mukauttamista.

5.2. Toimintavaihtoehdon 2 arviointi

5.2.1. Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Toimintavaihtoehdon 2 sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset MMA:ihin ovat todennäköisesti myönteisiä, koska MMA:iden tavaroiden markkinoillepääsy helpottuu, EU:n avoimuus MMA:iden palveluntarjoajia ja sijoittajia kohtaan lisääntyy ja valmiuksien kehittämistoimia voidaan kohdentaa paremmin. Vaihtoehto 2 siis mahdollistaa talouden monipuolistamisen ja työpaikkojen luomisen uusiutuvien energialähteiden, ekosysteemien hoidon ja innovoinnin kaltaisilla aloilla. Alkuperäsääntöihin ehdotetut muutokset johtavat todennäköisesti siihen, että MMA:t käyttävät niihin sovellettavan kauppajärjestelmän tarjoamia vientimahdollisuuksia nykyistä tehokkaammin.

Ehtojen yksinkertaistaminen ja lieventäminen, avoimuuden lisääminen ja johdonmukaisuuden parantaminen suhteessa muiden kauppakumppaneiden alkuperäsääntöihin ovat omiaan parantamaan tehokkuutta, lisäämään sellaisille talouden sektoreille tehtävien investointien houkuttelevuutta ja oikeusvarmuutta, jotka ovat riippuvaisia etuuskohteluun perustuvasta markkinoille pääsystä, sekä vähentämään MMA:iden yritysten ja viranomaisten hallinnollista rasitusta. Kumulaatiomahdollisuuksia monipuolistamalla voitaisiin parantaa MMA:iden yritysten hankintamahdollisuuksia, mikä voisi vaikuttaa myönteisesti niiden kilpailuasemaan ja edistää MMA:iden ja kolmansien maiden keskinäisten taloussuhteiden kehittämistä.

MMA:ita voitaisiin teknistä apua antamalla ja niiden valmiuksia kehittämällä auttaa teknisten määräysten sekä terveys- ja kasvinsuojelusääntöjen noudattamisessa. Niiden noudattamatta jättäminen on suurin este MMA:iden vientituotteiden pääsylle EU:n markkinoille. Palvelualalla MMA:ille tästä aiheutuvat hyödyt olisivat huomattavia.

Aluksi EU:n markkinoiden avoimuutta suhteessa MMA:iden palveluntarjoajiin mukautettaisiin EU:n etuuskohteluun, minkä jälkeen avoimuutta lisättäisiin automaattisesti joka kerta, kun EU myöntää edullisemman kohtelun jollekin kolmannelle osapuolelle.[7]

---

6 Tiedonanto *Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia*, KOM(2010) 2020 lopullinen, 3.3.2010, ja tiedonanto *Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio*, KOM(2011) 500 lopullinen, 29.6.2011.

7 Siinä missä EU:n avoimuuden painotettu keskiarvo vastaa GATS-sopimuksessa tarjontatapojen 1, 2 ja 3 osalta tekijää 34, Cariforumin kanssa tehdyn talouskumppanuussopimuksen kaltaisessa etuuskohtelusopimuksessa se vastaa tekijää 57 (sijoittautumisen osalta tekijää 74). Ks. kauppaa ja siihen liittyviä näkökohtia koskeva assosiaatiopäätöksen lisäys 2.

Rajoitusten poistamisesta eniten hyötyviä palvelualoja olisivat rakennus-, ympäristö- ja virkistyspalvelut, joilla kaikilla on merkitystä MMA:ille. Avaamalla palvelualojaan enemmän MMA:iden toimijoille EU edistäisi uusien tai olemassa olevien alojen kehittämistä tarjoamalla uusia vientimahdollisuuksia, joista yksi esimerkki on nykyaikaiseen viestintätekniikkaan perustuva rajat ylittävä kauppa. Lisäksi toimintavaihtoehto 2 mahdollistaisi investoinnit (sijoittautumisen) muille kuin MMA:iden palvelualoille, mikä ei ole tällä hetkellä mahdollista. Se myös lisäisi MMA:iden houkuttelevuutta ulkomaisten suorien sijoitusten kohteena. Siitä huolehtiminen, että MMA:t myöntävät EU:lle automaattisesti saman kohtelun kuin mitä ne soveltavat Kiinan ja Yhdysvaltojen kaltaisiin suuriin talouksiin, olisi EU:n ja MMA:iden erityissuhteen hengen mukaista ja käytännön sovellus vastavuoroisuuden periaatteesta.

EU voisi kahdenvälisen vuoropuhelun puitteissa kannustaa MMA:ita edistämään yritysten yhteiskunnallisen vastuun periaatteita niiden alueella investoivien ja toimivien yritysten keskuudessa. Tämä edistäisi myös sosiaalisten ja ympäristöä koskevien normien soveltamista MMA:issa.

Jatkuva, kohdennettu ja koordinoitu tuki MMA:iden strategioille, valmiuksille sekä oikeudellisille ja institutionaalisille kehyksille toimintavaihtoehdossa 2 ehdotetulla tavalla on omiaan lisäämään EU:n roolia muun muassa MMA:iden politiikoissa ja sääntelymalleissa. Vaihtoehtoon 2 sisältyy uusia EU:n ja MMA:iden yhteistyötä kaupan alalla koskevia säännöksiä, jotka tarjoavat tähän tilaisuuden.

EU:n tukea MMA:iden valmiuksien kehittämiseen voitaisiin antaa myös sosiaalipolitiikkojen (esim. työttömyys tai ammatillinen koulutus) laatimiseen ja/tai toteuttamiseen MMA:iden talouskasvustrategioiden edistämiseksi.

5.2.2. Ympäristövaikutukset

Määrärahojen alueellisia/temaattisia jakoperusteita korostamalla voidaan paremmin vastata viime vuosikymmenen aikana esiin nousseisiin kysymyksiin, jotka ovat yhteisiä kaikille MMA:ille ja EU:lle. Samalla voitaisiin varmistaa, että ympäristöön, ilmastonmuutokseen ja biologiseen monimuotoisuuteen liittyvät MMA:iden erityispiirteet huomioidaan paremmin. Erityismäärärahan osoittaminen ympäristö- ja ilmastonmuutoskysymyksiin vastaisi EU:n poliittisen asialistan painopisteitä ja edistäisi EU:n arvoja. Investoinneilla luonnonympäristön ja ympäristön laadun parantamiseen olisi myös huomattavia taloudellisia ja terveydellisiä vaikutuksia.

5.2.3. Hallinnolliset vaikutukset

Palveluja koskevan EU:n suosituimmuuskohtelun automaattisesta myöntämisestä seuraisi, että tämän toimintavaihtoehdon toteutus ei rasittaisi MMA:iden valmiiksi rajallisia hallinnollisia valmiuksia entisestään, koska tällöin vältyttäisiin pitkiltä ja monimutkaisilta neuvotteluilta. Teknisen avun määrittelyä koko ohjelmointijaksoksi koskevalla ehdotuksella voitaisiin varmistaa, että yhteistyökohteiksi valitut strategiat ja ohjelmat olisivat johdonmukaisempia ja niitä hallinnoitaisiin tehokkaammin. Näin voitaisiin varmistua johdonmukaisuudesta sekä asiantuntemuksen vaihdosta paikallisviranomaisten ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kesken.

Viiveiden lyhentäminen EU:n rahoitusavun myöntämistä edeltävässä dokumentoinnissa ja avun täytäntöönpanon nopeuttaminen lisäisivät MMA:iden valmiuksia politiikan suunnittelun ja lainsäädännön aloilla.

Vaihtoehdon 2 uskotaan parantavan myös ohjelmoinnin ajoitusta siihen sisältyvän ehdotuksen ansiosta. Ehdotuksen mukaan MMA:t ja ne jäsenvaltiot, joihin MMA:t ovat sidoksissa, sopisivat kokonaisvaltaisesta (alue)kehityssuunnitelmasta. Suunnitelmat otettaisiin huomioon MMA:iden ja EU:n välistä yhteistyöstrategiaa määriteltäessä.

5.3. Toimintavaihtoehdon 3 arviointi

5.3.1. Sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset

Toimintavaihtoehdon 3 vaikutukset riippuvat MMA:iden, EU:n ja kolmansien osapuolten välisten neuvottelujen tuloksista. Ne siis vaihtelisivat sen mukaan, mistä neuvotteluista on kysymys. Yleisesti ottaen MMA:iden kauppavirrat kolmansien osapuolten kanssa saattaisivat lisääntyä tässä vaihtoehdossa. Toisaalta niiden teollisuudenalat saattaisivat joutua kovempaan kilpailuun, kun MMA:iden kotimarkkinoille ilmaantuisi halvempia tuontituotteita. Tällaisen skenaarion hyötyjiä olisivat kuluttajat. Hyötyä koituisi myös jalostusteollisuudelle: käyttämällä halvempia tuotteita tuotantopanoksina se pystyisi laskemaan kustannuksiaan ja parantamaan kilpailukykyään. Arimmat tuotteet voitaisiin jättää kaupan vapauttamistoimien ulkopuolelle. Tullitulot voisivat vähentyä, jolloin MMA:iden olisi kehitettävä vaihtoehtoisia tulonlähteitä, jotka ovat vähemmän riippuvaisia tavarakaupasta. Tällä vaihtoehdolla voisi näin ollen olla huomattava kielteinen vaikutus MMA:iden julkisiin menoihin.

Tyynellämerellä sijaitsevien MMA:iden mahdollisesta sisällyttämisestä talouskumppanuussopimukseen aiheutuvat sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset saattaisivat edistää jalostusteollisuuden (esim. tonnikala) kehittämistä, mikä puolestaan saattaisi lisätä ulkomaisten sijoitusten määrää muiden kumppanien kustannuksella. Se voisi myös johtaa eri teollisuudenalojen vertikaaliseen integraatioon. EU:n asianomaiset jalostusteollisuuden alat voisivat hyötyä tästä kehityksestä, jos se johtaisi kyseisten tuotteiden säännöllisiin toimituksiin EU:hun. EU:n teollisuuteen voisi kohdistua myös kielteisiä vaikutuksia, koska se joutuisi kovempaan kilpailuun. Synkimmän skenaarion mukaan tietyissä EU:n jäsenvaltioissa menetettäisiin työpaikkoja ja jouduttaisiin lopettamaan tiettyjä toimintoja.

Jos MMA:t avaisivat markkinansa naapureilleen palvelujen tarjoamista ja sijoittautumista varten, se saattaisi tuoda lisää ulkomaisia suoria sijoituksia tai väliaikaisia palveluntarjoajia sekä avata markkinoita MMA:iden palveluntarjoajille ja sijoittajille. Tämä riippuu kuitenkin kolmansien maiden kanssa käytävien neuvottelujen tuloksesta ja niistä aloista, jotka MMA:t haluaisivat vapauttaa. Koska MMA:iden hallinnolliset neuvotteluvalmiudet ovat rajalliset, neuvottelujen aikana tarvittaisiin tiivistä yhteistyötä ja tukea, jotta vältetään ennenaikainen vapauttaminen aloilla, joissa kotimaan sääntely ei ole ollut kuluttajansuojan kannalta riittävää. Jos kumppanimaiden kiinnostus MMA:iden markkinoita kohtaan ei ole kovin suuri, MMA:iden sisällyttäminen EU:n vapaakauppasopimuksiin (ja mahdolliset monenväliset neuvottelut palvelujen tarjoamisesta ja sijoittautumisesta) saattaa johtaa siihen, että vapaakauppasopimuskumppanit pyytävät EU:lta korvaukseksi lisäsitoumuksia. Tämä voisi vinouttaa EU:n ja kumppanimaan/-maiden saavuttamaa neuvottelutulosta.

Talouskumppanuussopimuksiin mahdollisesti liittyvät MMA:t voisivat saada nimellisesti enemmän kauppaan liittyvää rahoitusapua 11. EKR:stä, mutta niillä ei olisi takeita siitä, että niiden tarpeisiin osoitetaan riittävästi rahoitusta, koska suurempien kumppaneiden ja

kehitysmaiden intressit saattavat nousta etusijalle. Tämä vaikutus voidaan torjua, jos MMA:t liittoutuvat oman alueensa AKT-valtioiden, esimerkiksi Antigua ja Barbudan, Fidžin, Guyanan ja Palaun kanssa, jotka ovat pieniä kehittyviä saarivaltioita[8] ja joilla on samankaltaisia haasteita kuin MMA:illa. Samalla kun MMA:t pääsisivät osalliseksi näistä varoista, ne jäisivät ilman muita mahdollisia rahoituslähteitä, joita niille on ollut tarjolla MMA-assosiaatiopäätöksen puitteissa, esimerkiksi sisäisistä horisontaalisista ohjelmista ja EU:n talousarviosta. Tämä koskisi myös niitä MMA:ita, jotka sisällytettäisiin tai assosioitaisiin muihin vapaakauppasopimuksiin. Niiden tapauksessa menetystä ei kuitenkaan korvattaisi niiden alueen kattavista ulkoisista ohjelmista myönnettävällä lisärahoituksella.

5.3.2. Ympäristövaikutukset

Koska MMA:t ovat kooltaan pieniä, ympäristövaikutukset siitä, että osa MMA:ista sisällytettäisiin muihin kauppasopimuksiin, olisivat todennäköisesti vähäisiä eivätkä kasvattaisi kyseisten sopimusten jo tunnustettuja ympäristövaikutuksia. Markkinoiden avaamisesta naapurimaalle aiheutuvat ympäristövaikutukset voisivat myös olla suuremmat kuin yksinomaan Euroopan unioniin avauduttaessa, koska liikenteeseen liittyvien vaikutusten voidaan olettaa kasvavan siitäkin huolimatta, että yleensä naapurimaat sijaitsevat lähempänä MMA:ita kuin EU. Nettovaikutus (verrattuna nykytilanteen säilyttämiseen ja vaihtoehdon 2 mukaisiin paranneltuihin järjestelyihin) vaihtelisi MMA:ittain sekä sen mukaan, mihin sopimukseen MMA lisättäisiin ja mikä sen tilanne on tietyillä aloilla ennen neuvotteluja. Niiden MMA:iden osalta, jotka pysyisivät MMA-assosiaatiopäätöksen mukaisessa kauppajärjestelmässä, ympäristövaikutukset vastaisivat toimintavaihtoehdoissa 1 ja 2 esitettyjä vaikutuksia. Kielteisiä ympäristövaikutuksia voitaisiin mahdollisesti lieventää tekemällä ympäristökysymyksissä yhteistyötä EU:n kanssa.

5.3.3. Hallinnolliset vaikutukset

Toimintavaihtoehto 3 olisi sekä neuvottelujen että täytäntöönpanon osalta raskas ja monimutkainen MMA:ille, niille jäsenvaltioille, joihin MMA:t ovat sidoksissa, EU:n kauppakumppan(e)ille ja itse EU:lle. Prosessi olisi toistettava jokaisen sellaisen kauppasopimuksen osalta, jota olisi muutettava tiettyjen MMA:iden niihin sisällyttämiseksi.

6. VAIHTOEHTOJEN VERTAILU

6.1. Toimintavaihtoehto 1

Nykytilanteen säilyttämistä voitaisiin perustellusti pitää hyvänä vaihtoehtona EU–MMA-assosiaatiolle tulevaisuudessa, koska nykyiset järjestelyt on todettu hyödyllisiksi MMA:iden sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen kannalta muun muassa siksi, että ne tarjoavat vapaan pääsyn EU:n laajoille markkinoille ja tukea näin tarjoutuvien vientimahdollisuuksien hyödyntämiseen. EU:n ja MMA:iden vuosina 1999–2009 tekemä yhteistyö on todettu ulkopuolisissa selvityksissä johdonmukaiseksi sekä assosiaation tavoitteiden että MMA:iden poliittisten painopisteiden kanssa. Selvitysten mukaan EU:n ja MMA:iden yhteistyön ja EU:n muiden politiikkojen välillä ei ole esiintynyt merkittäviä ristiriitaisuuksia tai epäjohdonmukaisuuksia. Vaikka vaihtoehto 1 onkin johdonmukainen SEUT-sopimuksen neljännen osan ja sen johdanto-osan kanssa, sillä ei saavuteta MMA:iden, niiden jäsenvaltioiden, joihin MMA:t ovat sidoksissa, ja Euroopan komission yhteistä pyrkimystä

[8] YK:n luettelo pienistä kehittyvistä saarivaltioista: http://www.un.org/special-rep/ohrlls/sid/list.htm.

muokata ja nykyaikaistaa EU:n ja MMA:iden suhteita vastavuoroisuuden pohjalta. Sen sijaan, että se auttaisi nykyaikaistamaan suhteita ja luomaan vastavuoroisemman kumppanuuden, jossa yhteiset edut voitaisiin ottaa paremmin huomioon, EU:n ja MMA:iden suhteiden perustana perinteisesti ollut avunantaja/-saaja-asetelma pysyisi muuttumattomana.

MMA:iden tavaroiden ja palvelujen EU:n markkinoille pääsyyn sovellettaisiin edelleen olemassa olevia sääntöjä, ja tuloksena olisi MMA:iden markkinoillepääsyn vaikeutuminen (etuuksien heikentymisen takia). Tämä vaikuttaisi kielteisesti MMA:iden sosiaaliseen ja taloudelliseen tilanteeseen.

6.2. Toimintavaihtoehto 2

Toimintavaihtoehto 2 parantaisi EU:n ja MMA:iden yhteistyötä, joka perustuu kuulemismenettelyssä esiin tulleisiin sidosryhmien yhteisiin etuihin. Se myös auttaisi tehostamaan yhteistyötä kohdentamalla ja koordinoimalla EU:n, MMA:iden ja niiden jäsenvaltioiden, joihin MMA:t ovat sidoksissa, toimia entisestään. MMA:iden ensisijaisiksi määrittelemät yhteistyöalat (esim. biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemipalvelujen säilyttäminen, tutkimus ja innovointi) saisivat lisätukea EU:lta.

Toimintavaihtoehdossa 2 EU tukisi MMA:ita sellaisten kriittisten kysymysten käsittelyssä, jotka haittaavat niiden kestävää kehitystä (esim. ilmastonmuutos) ja joista ne eivät selviä yksin. Saarialueet eivät voi yksinään kehittää tuloksellisia toimenpiteitä tällaisiin haasteisiin, vaan ne tarvitsevat kumppaneita, ja ne on otettava mukaan maailmanlaajuisiin ratkaisuihin.

Toimintavaihtoehto 2 tarjoaisi MMA:ille nykyaikaistetun kauppajärjestelmän EU:n kanssa. Järjestelmä 1) tarjoaisi paremmat alkuperäsäännöt ja 2) takaisi palvelukaupan ja sijoittautumisen osalta kohtelun, joka ei olisi epäedullisempi kuin kohtelu, jonka EU myöntää kolmansille osapuolille. Nykyisessä järjestelmässä näin ei ole.

Toimintavaihtoehto 2 olisi johdonmukainen SEUT-sopimuksen neljännen osan ja sen johdanto-osan kanssa. Se olisi keino soveltaa käytännössä EU:n neuvoston poliittisia suuntaviivoja kolmen tavoitteen eli kilpailukyvyn, selviytymiskyvyn ja yhteistyön osalta. Toimintavaihtoehdon 2 mukaisesti assosiaatiokehyksessä otettaisiin huomioon politiikan viimeaikainen kehitys ja keskustelut, joita on käyty viimeisen vuosikymmenen aikana. Tässä vaihtoehdossa politiikan johdonmukaisuus olisi turvattu ja sitä lisättäisiin. Sosiaaliset, taloudelliset ja ympäristöön liittyvät vaikutukset olisivat myönteisempiä kuin vaihtoehdossa 1.

Toimintavaihtoehto 2 vastaisi nykyistä paremmin yhteisen edun käsitettä. Se mahdollistaisi EU:n poliittisen asialistan painopisteiden huomioimisen EU:n ja MMA:iden suhteissa ja kasvattaisi EU:n lisäarvoa kansainvälisenä toimijana uusissa maailmanlaajuisissa kysymyksissä. Näin toimimalla MMA:t voisivat paremmin edistää EU:n arvoja ja normeja muualla maailmassa.

6.3. Toimintavaihtoehto 3

Sisällyttämällä tai assosioimalla MMA:t muihin kauppasopimuksiin voitaisiin saavuttaa osa EU–MMA-assosiaation tavoitteista. Se ei kuitenkaan olisi osa assosiaatiota. Lisäksi vaikuttaisi, ettei vaihtoehtoa 3 ole kaikilta osin mukautettu kaikkien tai edes useimpien MMA:iden tarpeisiin ja todellisuuteen. Myös EU:lle itselleen voi aiheutua kielteisiä vaikutuksia, jos siltä vaaditaan huomattavia korvauksia MMA:iden sisällyttämisestä voimassa

oleviin sopimuksiin. Jos MMA:t sisällytetään muihin kauppasopimuksiin, ne assosioituneet maat ja alueet, joilla on perustuslailliset siteet jäsenvaltioihin, lakkaisivat oikeudellisesti ja tosiasiallisesti olemasta MMA:ita. Koska toimintavaihtoehdon 3 valinta saattaa johtaa siihen, että EU:n on solmittava erityyppiset suhteet kunkin MMA:n kanssa, sen edellyttämä oikeudellinen prosessi olisi hyvin monimutkainen, ja se olisi käytävä läpi kunkin MMA:n kanssa erikseen Myös epäselvyys MMA:iden ja niiden asukkaiden asemasta todennäköisesti lisääntyisi. Tiettyjä sääntöjä, jotka jo sisältyvät tai joiden sisällyttämistä harkitaan eri sopimuksiin, ei välttämättä sovellettaisi MMA:iden asukkaisiin sillä perusteella, että he ovat EU:n kansalaisia.

6.4. Johdonmukaisuus

Kaikki kolme toimintavaihtoehtoa ovat johdonmukaisia SEUT-sopimuksen neljännen osan kanssa.

Toimintavaihtoehdot 2 ja 3 ovat johdonmukaisia poliittisten asialistojen ja kymmenen viime vuoden aikana esiin nousseiden poliittisten painopisteiden kanssa. Toimintavaihtoehdossa 1 sen sijaan assosiaatiota ei mukauteta viimeisimpään kehitykseen eikä siinä huomioida täysimääräisesti komission ehdottamia kolmea keskeistä tavoitetta (kilpailukyky, selviytymiskyky ja yhteistyö), jotka EU:n neuvosto on vahvistanut (ks. 1.3 kohta).

6.5. Tuloksellisuus

Toimintavaihtoehdossa 1 tavoitteita ei voida määritellä niiden poliittisten painopisteiden mukaisesti, jotka esitetään komission tiedonannossa *EU:n ja merentakaisten maiden ja alueiden (MMA:iden) uuden kumppanuuden perustekijät*[9] ja jotka neuvosto on vahvistanut[10]. Toimintavaihtoehtoon 1 ei sisälly MMA-assosiaatiopäätöksen tarkistus, joka mahdollistaisi EU:n ja MMA:iden yhteisten uusien haasteiden sisällyttämisen päätökseen. Lisäksi se, ettei MMA-assosiaatiopäätöksessä voida ottaa huomioon EU:n ja kolmansien osapuolten välisiin kauppasopimuksiin tehtyjä muutoksia, heikentäisi EU:n valmiuksia ajanmukaistaa EU–MMA-kehystä vaihtoehdon 1 puitteissa.

Toimintavaihtoehdossa 2 sen sijaan ehdotetaan assosiaatiokehyksen tarkistamista ja näin ollen otetaan täysimääräisesti huomioon assosiaation tarkoitus ja tavoitteet, sellaisina kuin ne on määritelty SEUT-sopimuksen neljännessä osassa, vuoden 2001 jälkeen esiin nousseet poliittiset painopisteet sekä kolme keskeistä tavoitetta, jotka ovat kilpailukyky, selviytymiskyky ja yhteistyö. Tämä mahdollistaisi yhteistyön tiivistämisen ympäristö- ja ilmastokysymyksissä, synergioiden luomisen ja sitä kautta MMA:iden ympäristön selviytymiskyvyn parantamisen, mikä edistäisi niiden sosiaalista ja taloudellista kehitystä sekä kilpailukykyä.

Toimintavaihtoehdossa 3 MMA:ille voitaisiin teoriassa laatia räätälöidyt ratkaisut kaupan alalla, mutta siitä puuttuu kattava kehys EU:n ja kaikkien MMA:iden kokonaisvaltaiselle kumppanuudelle.

6.6. Tehokkuus

Kuten edellä mainittiin, komissio on ilmoittanut aikovansa ehdottaa EU–MMA-assosiaation nykyaikaistamista. Siihen nähden toimintavaihtoehto 1 ei vaikuta tarkoituksenmukaisimmalta

[9] KOM(2009) 623 lopullinen, 6.11.2009.

[10] Neuvoston päätelmät 17801/09 EU:n suhteista merentakaisiin maihin ja alueisiin (MMA:t), 22.12.2009.

vaihtoehdolta. Itse asiassa vaihtoehto 1 ei vastaa tehokkaalla tavalla MMA:iden ja EU:n välisen kumppanuuden uudistustarpeeseen, koska siinä ei huomioida käynnissä olevaa kansainvälisen kaupan vapauttamista eikä MMA:iden kykyä edistää EU:n arvoja. Siinä ei myöskään tunnusteta valmiutta nimetä yhteistä etua edustavia aloja tai huomioida ympäristön ja alueellisen yhdentymisen kaltaisia aloja erityisellä tavalla.

Toimintavaihtoehto 2 on tarkoituksenmukaisin keino vastata komission aikomukseen ehdottaa EU:n ja MMA:iden välisen assosiaatiokehyksen nykyaikaistamista. Lisäksi vaihtoehdossa 2 kauppasuhteisiin liittyvistä hallinnollisista vaatimuksista ja menettelyistä tehtäisiin joustavampia ja kevyempiä.

Vaihtoehdon 3 tehokkuutta voisi heikentää kahden rinnakkaisen yhteistyökehyksen (talouskumppanuus- tai vapaakauppasopimukseen perustuvat kauppasuhteet ja muiden alojen osalta MMA-assosiaatiopäätös) olemassaolo, mikä lisäisi hallinnollista rasitusta. Sen toteuttaminen olisi raskasta ja monimutkaista MMA:ille, niille jäsenvaltioille, joihin MMA:t ovat sidoksissa, EU:n kauppakumppaneille ja itse EU:lle. Näistä syistä myös hallintomenot todennäköisesti kasvaisivat sekä EU:ssa että MMA:issa.

7. PARHAAKSI ARVIOITU VAIHTOEHTO

Toimintavaihtoehtojen analyysin ja vertailun perusteella **vaihtoehto 2 arvioidaan parhaaksi**, koska se vastaa parhaiten

a) Euroopan komission, MMA:iden, niiden jäsenvaltioiden, joihin MMA:t ovat sidoksissa, ja EU:n yhteistä päämäärää tarkastella uudelleen ja tarkistaa EU:n ja MMA:iden assosiaatiota ja luoda vastavuoroisempi kumppanuus, joka perustuu yhteisiin etuihin ja huomioi MMA:iden moninaiset haasteet;

b) EU–MMA-assosiaation tarkoitusta ja yleisiä tavoitteita sellaisina kuin ne on määritelty EU:n suhteita MMA:iden kanssa koskevassa SEUT-sopimuksen neljännessä osassa;

c) edellä esitetyn, järjestyksessä seuraavan assosiaatiokehyksen erityistavoitteita.

Vaihtoehdossa 2 MMA-assosiaatiopäätös siis nykyaikaistettaisiin ja sovitettaisiin EU:n nykyiseen poliittiseen toimintakehykseen. Myöhemmässä vaiheessa vaihtoehto 2 mahdollistaa keskittymisen kestävän kehityksen kolmeen pilariin (talous-, sosiaali- ja ympäristöasiat) sekä kymmenen viime vuoden aikana esiin nousseiden kansainvälisen politiikan painopisteiden (esim. ilmastonmuutos, ympäristö ja energia) korostamisen.

Kaupan alan sääntöjen osalta vaihtoehto 2 mahdollistaisi sen, että MMA:iden tavaroiden tullitonta ja kiintiötöntä pääsyä EU:n markkinoille voitaisiin jatkaa ja samanaikaisesti (toisin kuin vaihtoehdossa 1) voitaisiin kohentaa MMA:iden markkinoillepääsyn edellytyksiä. Lisäksi vaihtoehdossa 2 ehdotetaan palvelukauppaa ja sijoittautumista koskevien järjestelyjen tarkistamista ja suosituimmuuskohtelun myöntämistä MMA:ille siinä, missä niihin toistaiseksi sovelletaan ainoastaan kolmansia maita koskevaa peruskohtelua (GATS-sopimuksen mukaisesti).

Rahoitusavun osalta vaihtoehdossa 2 ehdotetaan, että alueellisten määrärahojen osuutta MMA:ille vuosiksi 2014–2020 osoitetuista kokonaismäärärahoista lisätään. Tämä antaisi mahdollisuuden tukea taloudellisesti MMA:iden toimia, joilla ne pyrkivät ratkaisemaan

viimeisen vuosikymmenen aikana esiin nousseita, kaikkia MMA:ita ja EU:ta kiinnostavia kysymyksiä. Samanaikaisesti vaihtoehto 2 palvelisi tavoitteita tiivistää MMA:iden ja niiden naapurimaiden välistä yhteistyötä, laajentaa EU:n vaikutusvaltaa MMA:iden välityksellä ja edistää EU:n poliittista asialistaa maailmanlaajuisesti.

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

MMA-assosiaatiopäätös on säädös, jolla neuvosto vahvistaa MMA–EU-assosiaation oikeudellisen kehyksen. Luonteeltaan se on teksti, jossa määritellään EU:n ulkosuhteet näiden maiden ja alueiden kanssa. Näin ollen sen täytäntöönpanoa ei voida arvioida perusindikaattoreilla.

Mitä tulee EU:n rahoittamaan yhteistyöhön, assosiaation tuloksellisuutta seurataan tarkastuksin ja arvioinnein. Seurantaa koskevat yksityiskohtaiset säännökset vahvistetaan komission asetuksessa, jolla neuvoston päätös pannaan täytäntöön. Panos- ja tuotosindikaattorit määritellään jokaisen EU:n rahoittamaan yhteistyöhön liittyvän ohjelman puitteissa, joista sovitaan komission ja kunkin MMA:n kesken. Nämä arvioinnit ovat linjassa 11. EKR:n täytäntöönpanoa koskevien säännösten kanssa.